

УКРАЇНА COVID-19 Моніторинговий звіт з питань захисту №4

у 119 ізольованих та постраждалих внаслідок конфлікту населених пунктах уздовж лінії розмежування

Ключові повідомлення

Розповсюдження COVID-19 на територіях уздовж лінії розмежування матиме **руйнівний вплив**. Кілька факторів сприяють **підвищенню ризиків** у населених пунктах, розташованих у межах п'яти кілометрів від лінії розмежування на підконтрольних українському уряду територіях.

- Серед мешканців цих населених пунктів, розташованих уздовж лінії розмежування, є **велика частка літніх людей** (щонайменше 41%), які страждають від відсутності безпеки, відсутності доступу до послуг, стресу та економічного занепаду, пов'язаного зі збройним конфліктом;
- Інфраструктура для запобігання COVID-19 (наприклад, наявність достатньої кількості чистої води для гігієни) та реагування (медичні установи) була **послаблена в результаті конфлікту**.
- Уряд запровадив карантинні заходи, які включають в себе припинення роботи громадського транспорту. Це мало **серйозні наслідки** для цих переважно сільських громад.

Присутність

НУО-партнер УВКБ ООН «Проліска» має **мережу соціальних працівників**, які мешкають у населених пунктах уздовж лінії розмежування і збирають інформацію про рівень готовності до COVID-19 та впливу карантинних заходів у цих поселеннях.

40

Соціальних працівників

119

Населених пунктів

242 000

Населення

Ключові результати

ГРОМАДСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

Громадський транспорт, наданий гуманітарною організацією ADRA, відновив роботу 17 квітня у **10 населених пунктах** Донецької області.

ДОСТУП ДО ГОТІВКОВИХ КОШТІВ

Ще одному населеному пункту було надано грошову допомогу від гуманітарних організацій, таким чином, в квітні фінансову допомогу отримали мешканці **19 населених пунктів**, де транспорт частково, або зовсім не працює.

ДОСТУП ДО ПРОДУКТІВ

ХАРЧУВАННЯ

В середині квітня **відновив роботу** один продуктової магазину в Донецькій області, який припинив роботу на початку карантину.

ДОСТУП ДО ВОДИ ТА САНІТАРНИХ ПОСЛУГ

Мешканці **14 населених пунктів** розташованих уздовж лінії розмежування у Донецькій області повідомили, що не можуть дотримуватися правил особистої гігієни, оскільки у них немає доступу до чистої води чи води взагалі.

ДОСТУП ДО МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Мешканці **74 населених пунктів** не мають можливості придбати необхідні їм ліки, так як ні в їхніх селах, ні в межах пішої доступності немає жодної аптеки.

ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ

Компанія "Vodafone Україна" забезпечила **безкоштовними хвилинами мобільного зв'язку** близько **2500 жителів 73 ізольованих населених пунктів**, які не мають доступу до громадського транспорту.

Рекомендації

- Місцеві органи влади повинні **забезпечити доступ** мешканців ізольованих населених пунктів лінії розмежування до **основних соціальних і медичних послуг**, а також до води, санітарії та продуктів харчування.
- Необхідно забезпечити наявність мобільних банківських послуг у тих населених пунктах, які були відрізані від доступу до банкоматів та громадського транспорту (список доступний за запитом).
- Для надання гуманітарної продовольчої допомоги **пріоритетну увагу слід приділяти селищам, у яких відсутні продовольчі магазини** та громадський транспорт.
- Місцеві органи влади та організації, які займаються гуманітарною діяльністю повинні сприяти безперебійному функціонуванню «Укрпошти».
- Програми медичної допомоги на дому мають включати **доставку необхідних ліків** людям, які зараз не мають доступу до аптек.
- Перші програми **допомоги з транспортуванням медичного персоналу** почали впроваджуватися; однак, ймовірно, у майбутньому буде потрібна більша підтримка.
- Особами, які не мають документів, особами без громадянства/особами, яким загрожує безгромадянство** повинні займатися як державні програми, так і програми гуманітарної допомоги.
- Програми державної допомоги займаються тільки тими особами, які підпадають під конкретні критерії вразливості (наприклад, самотні люди похилого віку, інваліди), всіма іншими вразливими особами повинні займатися органи гуманітарної діяльності. Це вимагає координації між Департаментами соціального захисту та гуманітарною громадою.

Результати

Ключові висновки

За останні шість років збройний конфлікт призвів до колапсу системи надання базових послуг у багатьох населених пунктах, розташованих уздовж лінії розмежування. Мешканці таких населених пунктів пристосувалися до ситуації та розробили різноманітні механізми виживання, в **основному, покладаючись на громадський транспорт** для того, щоб діставатися до довколишніх сіл і міст, де, як і раніше, надаються основні послуги. Ризики, пов'язані з COVID-19, і карантинні заходи призвели до того, що ці механізми виживання опинилися під загрозою. Як наслідок, ризики для найбільш уразливих осіб, постраждалих внаслідок конфлікту, посилилися.

Доступ до громадського транспорту

У порівнянні з попередніми звітами, коли в **107 населених пунктах** жителі не мали доступу до громадського транспорту, ситуація **дещо покращилася**. Станом на 11 травня громадський транспорт, наданий гуманітарною організацією "Адвентистське агентство допомоги та розвитку" (ADRA), відновив роботу 17 квітня у **10 населених пунктах Донецької області**. Однак слід зазначити, що громадський транспорт обмежує кількість осіб, що входять до автобуса, і всі пасажирки повинні носити маски та рукавички (передбачені у транспорті). Крім того, частота функціонування автобусів вельми обмежена.

Таким чином, в Донецькій і Луганській областях залишається **97 населених пунктів**, в яких досі відсутній громадський транспорт, що створює величезні перешкоди для доступу **114 687 осіб** до основних послуг та товарів.

Наявність громадського транспорту (відвідані населені пункти/область)

Доступ до готівкових коштів

Ситуація з доступом населення, яке постраждало від конфлікту, до готівки та безготівкових платежів **залишається без істотних змін**. Як зазначалося раніше, платіжні термінали зустрічаються вкрай рідко. Кількість банкоматів залишається на тому ж рівні, про який повідомлялося раніше.

Однак мобільні транспортні засоби "Ощадбанку" продовжують функціонувати з перебоями через технічні проблеми з транспортними засобами (у Донецькій області).

Національна оператор поштового зв'язку України "Укрпошта" продовжує доставляти поштові посилки та пенсії під час карантину навіть в ізольованих населених пунктах. Крім того, є можливість замовити медикаменти та готівку через доставку пошти. Однак замовлення необхідно робити по Інтернету, що важко зробити для літніх людей і неможливо для жителів десяти населених пунктів, де мобільний зв'язок недоступний.

Протягом звітного періоду ще одному населеному пункту було надано грошову допомогу від гуманітарних організацій; таким чином, в квітні **фінансову допомогу отримали мешканці 19 населених пунктів**, в яких перевезення не працювало або було порушено. Допомога була спрямована на найбільш вразливі групи осіб та була надана для того, щоб вони могли купити продукти харчування. Однак в п'яти з цих населених пунктів відсутні продовольчі магазини, тому використання готівки, швидше за все, стане проблемою для жителів.

Доступ до продуктів харчування

В ході цього раунду збору даних не було відзначено жодних серйозних змін в ситуації з доступом до продовольчих магазинів. **Один продуктовий магазин** в Донецькій області (Троїцьке, Ясинуватський район), що припинив роботу на початку карантину, **відновив роботу** в середині квітня. Це дуже істотне поліпшення ситуації для **152 жителів** населених пунктів, які відвідують цей магазин, оскільки громадський транспорт припинив свою роботу, і цей магазин є єдиним варіантом для придбання основних товарів в селі.

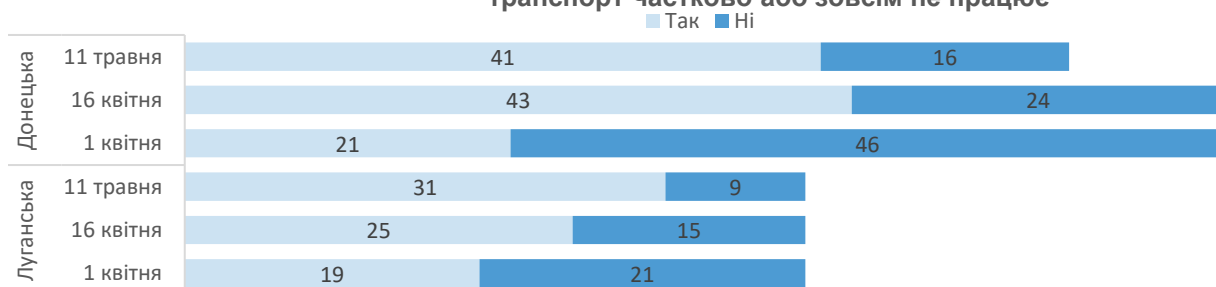
В даний час **48 з 97 населених пунктів**, де немає або обмежене перевезення, залишаються без продуктивних магазинів. **Жителі 33 населених пунктів** залежать від мобільних продуктивних магазинів, в інших населених пунктах люди змушені покладатися на розподіл продуктів харчування гуманітарними та державними організаціями.

Наявність продуктивних магазинів у населених пунктах, де транспорт частково або зовсім не працює

В цілому, з початку моніторингу **продовольча допомога** була надана **91 населеному пункті**. Постачальниками допомоги були як Департамент соціального захисту населення, так і гуманітарні організації. З охоплених населених пунктів **72 не мають доступу до громадського транспорту**.

Надання наборів продуктів харчування поштою у відвіданих населених пунктах, де транспорт частково або зовсім не працює

Слід відзначити спільні зусилля уряду та гуманітарних організацій з надання продовольчої допомоги вразливому населенню у населених пунктах, розташованих уздовж лінії розмежування. Наведена вище діаграма відображає позитивні тенденції. Однак продовольча допомога, надана місяць тому чи більше, швидше за все, вже вичерпана.

Важливо відзначити, що **жителі 16 населених пунктів** з обмеженим транспортом та без доступу до продуктових магазинів не отримували жодної продовольчої допомоги з початку карантину. Це означає, що **474 особи**, які мають обмежений доступ до основних продуктів харчування, **не були враховані програмами продовольчої допомоги**.

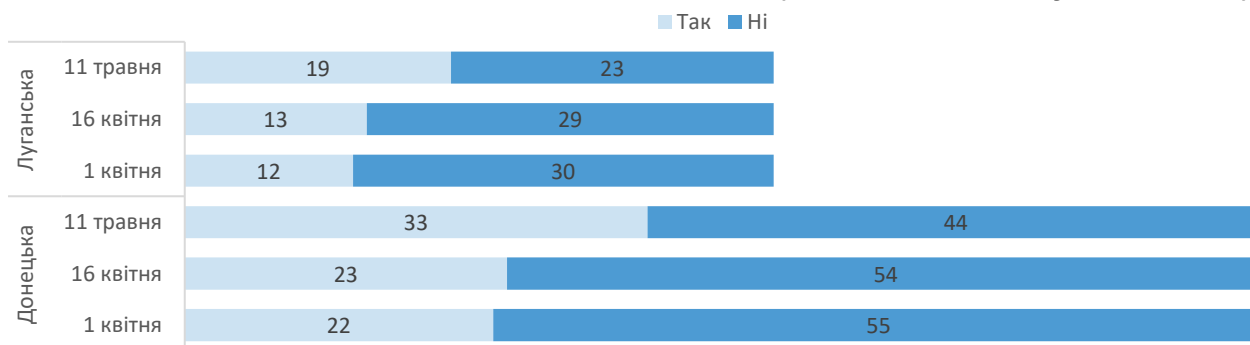
У шести населених пунктах обох областей соціальні працівники, найняті НУО "Проліска" через Гуманітарний фонд для України (ГФУ), з березня забезпечують гарячим харчуванням найбільш вразливі групи осіб, які не можуть самостійно готувати собі їжу.

Доступ до води та санітарних послуг

Протягом звітного періоду не спостерігалось значних змін щодо доступу до води та санітарних послуг. **Мешканці 14 населених пунктів Донецької області досі не можуть дотримуватися правил особистої гігієни** оскільки у них немає питної води, а в деяких випадках взагалі немає води.

Надання засобів особистої гігієни (відвідані населені пункти/область)

Протягом звітного періоду УВКБ ООН та його НУО-партнер "Проліска" підтримали щонайменше **15 ініціатив ВПО та місцевих громад**, що постраждали від конфлікту, щодо виготовлення масок та захисних костюмів у населених пунктах, розташованих уздовж лінії розмежування. Станом на 11 травня **31 400 захисних виробів було виготовлено та розповсюджено** серед співробітників місцевих медичних установ та осіб з особливими потребами понад

Крім того, за фінансової підтримки УВКБ ООН були реалізовані вісім ініціатив щодо підтримки громад, які передбачають поширення масок для обличчя.

У рамках трьох інших ініціатив щодо підтримки громад УВКБ ООН сприяло доставці дезінфікуючих засобів в Луганській області; одна аналогічна ініціатива на рівні громад була підтримана в Донецькій області.

УВКБ ООН розповсюдило **1 255 індивідуальних гігієнічних наборів** для соціальних працівників Департаменту соціального захисту населення в **Донецькій області** та **480 наборів** для соціальних працівників Департаменту соціального захисту населення в **Луганській області**.

Доступ до медичних послуг

Загалом ситуація із доступом до медичних обслуговування у **119 відвіданих населених пунктах не змінилася**. Забезпечення цих послуг первинним медичним персоналом та швидкою допомогою залишається на тому самому рівні.

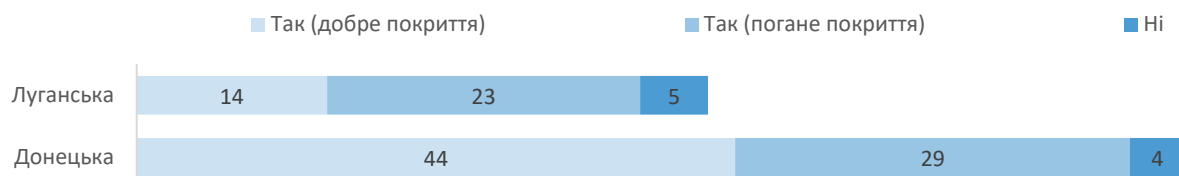
Надання швидкої медичної допомоги (кількість населених пунктів/область)

Наразі **служби швидкої допомоги не працюють у 22 населених пунктах**. Швидка допомога надається тільки у 9 населених пунктах в денний час.

Мешканці **74 населених пунктів** не мають можливості придбати необхідні їм ліки, так як в їхніх селах та в межах пішої доступності немає жодної аптеки.

Доступ до мобільного зв'язку

Упродовж звітного періоду суттєвих змін в ситуації не спостерігалось. **В одному населеному пункті** Луганської області, як повідомляється, **зламалася мобільна мережа**. Покриття мобільним зв'язком має вирішальне значення для доступу до медичного обслуговування під час спалаху COVID-19, оскільки людям пропонується дзвонити сімейним лікарям в разі хвороби.

Мобільний зв'язок (кількість населених пунктів/область)

Оскільки більшість жителів ізольованих населених пунктів є користувачами "Vodafone Україна", УВКБ ООН підняло питання про те, що багато людей не можуть дістатися до магазинів для придбання кредитів для поповнення у той час, коли мобільний зв'язок набув вагомого значення. Компанія "Vodafone Україна" продемонструвала солідарність з людьми похилого віку, які проживають в ізольованих селах на сході України, надаючи їм безкоштовні кредити стільникового зв'язку. Компанія "Vodafone Україна" забезпечила безкоштовними хвилинами стільникового зв'язку близько 2500 жителів 73 ізольованих населених пунктів, які не мають доступу до громадського транспорту. Завдяки цим кредитам, люди з особливими потребами тепер можуть дзвонити своїм сімейним лікарям, замовляти життєво важливі ліки та/або продукти харчування. УВКБ ООН та його НУО-партнер "Проліска" сприяли відбору бенефіціарів та їхніх телефонних номерів.

Крім того, для того, щоб соціальні працівники та сімейні лікарі також мали доступ до мобільних кредитів для відповіді на збільшену кількість запитів, УВКБ ООН та його НУО-партнер "Проліска" реалізують проект з надання їм скретч-карт. Проект буде охоплювати соціальних працівників та сімейних лікарів, які надають допомогу вразливим групам осіб в ізольованих населених пунктах як в Донецькій, так і в Луганській областях.

Також, з метою розширення доступу до засобів зв'язку в ізольованих населених пунктах, в яких відсутній або погано налагоджений мобільний зв'язок, УВКБ ООН здійснює проект із встановлення підсилювачів. Цей проект дозволить покращити телефонний зв'язок, завдяки чому жителі села зможуть користуватися послугами Інтернету та телефону. Партнер УВКБ ООН "Проліска" буде сприяти проведенню занять для літніх людей, щоб вони навчилися користуватися своїми пристроями для цих цілей.

Фактори ризику

В ізольованому селі Луганської області було зафіксовано одужання особи з діагнозом COVID-19, про яку повідомлялося раніше. **Ще два нових випадки** захворювання були виявлені, обидва в Донецькій області в більших населених пунктах. Низька здатність здійснювати тестування COVID-19 в обох областях наражає жителів населених пунктів, що відстежуються, на додатковий ризик.

Ситуація з безпекою в зоні конфлікту на сході України залишалася нестабільною протягом звітного періоду, досі тривають бойові дії вздовж лінії розмежування як в Донецькій, так і в Луганській областях. ОБСЄ продовжує повідомляти про порушення режиму припинення вогню, в зв'язку з чим зберігається небезпека для життя, майна та інфраструктури цивільного населення. Більшість інцидентів, що призвели до жертв серед цивільного

населення та пошкодження будинків, відбувалися в денний час; ризик для цивільного населення в денний час зростає в зв'язку з повсякденною діяльністю людей, яка підсилює вплив до загроз збройного конфлікту.

Висновки

- У найближчі тижні мешканці можуть зіткнутися з **дефіцитом готівки**, якщо мобільні банківські послуги не будуть доступні.
- Без громадського транспорту та готівки **жителі багатьох населених пунктів не зможуть купувати продукти харчування**, ліки та предмети особистої гігієни.
- **Система охорони здоров'я** серйозно постраждала внаслідок шестирічного збройного конфлікту і у випадку розповсюдження COVID-19 зіткнеться з надзвичайним тиском.
- **Доступ до стабільного мобільного зв'язку може мати рятувнє значення** у ситуації карантину; однак у деяких населених пунктах він взагалі відсутній.
- УВКБ ООН веде переговори з Донецькою та Луганською обласними державними адміністраціями **щодо можливих шляхів сприяння безперебійній роботі наявних продуктових магазинів і аптек**, а також своєчасного постачання пропонованих ними товарів.
- Програми **допомоги з транспортуванням медичного персоналу** почали впроваджуватися; однак, ймовірно, буде потрібна більша підтримка.
- Дані моніторингу регулярно надаються Донецькій та Луганській обласним та районним адміністраціям.

Цей моніторинговий звіт з питань захисту став можливий завдяки НУО-партнеру
УВКБ ООН "Проліска"

УВКБ ООН вдячне за критично важливу фінансову підтримку, яку надають донори, котрі внесли свій внесок у цю операцію, а також тим, хто зробив внески широкого призначення у програми УВКБ ООН. До них належать:

Контакти

Хуго Рейхенбергер, Радник з питань зовнішніх зв'язків, Представництво УВКБ ООН в Україні,
REICHENB@unhcr.org

Посилання

Представництво УВКБ ООН в Україні: www.unhcr.org/ua - Twitter: [www.twitter.com/UNHCRUkraine](https://twitter.com/UNHCRUkraine)
Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv - Звіти: <https://www.unhcr.org/ua/en/resources>